

RELACION

PËR

PROJEKTLIGJIN, “PËR TRAJTIMIN FINANCIAR, SUPLEMENTAR, TË PUNONJËSVE QË KANË PUNUAR NË MINIERA, NË NËNTOKË, TË PUNONJËSVE TË INDUSTRISE SË NAFTËS E TË GAZIT DHE TË PUNONJËSVE QË KANË PUNUAR NË METALURGJI”

I. QËLLIMI I PROJEKTLIGJIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Ky projektligj ka për qëllim të mbulojë me përfitime, përpara kohës së mbushjes së moshës për pension, si dhe përfitime shtesë, mbi ato që akordohen nga ligji nr.7703, datë 11.5.1993, “Për Sigurimet Shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, për tre kategori mjaft të veçanta punonjësish, të cilët kanë punuar në miniera, në nëntokë, në industrinë e naftës, si dhe në punë me një shkallë vështirësie shumë të lartë në metalurgji.

Duke qenë se sistemi i pensioneve dhe çdo përfitim social i kësaj natyre kërkon mbulim me kontribute dhe për faktin se ish-punonjësit e nëntokës në trajtimin financiar të veçantë apo mbetur të papunë dhe pa mbështetje sociale, me kushte të plotësuar, nuk kishin periudha të mbuluara me kontribute shtesë për përfitime të parakohshme, skema u përcaktua duke vendosur edhe një kontribut shtesë, prej 5%, që paguhet nga punëmarrësit dhe punëdhënësit aktualë, financime buxhetore për mbulimin e përfitimeve aktuale si dhe pjesë të efektit financiar që nuk mbulohet nga kontributi shtesë.

Skema e sigurimeve shoqërore të detyrueshme mbështetet në parimin kontributiv, në parimin e solidaritetit të brezave, lidhur me krijimin e të drejtave dhe mbulimin e pagesave, në një formulë pensioni që bazohet në vitet e sigurimit dhe në madhësinë e kontributeve të paguara, e barabartë për të gjithë dhe pavarësisht nga veprimtaria ekonomike. Në këto kushte, kjo skemë nuk mund të mbulojë përfitime të veçanta apo shtesë, të ndryshme nga parimet e përgjithshme. Çdo përfitim i veçantë mbetet të mbulohet me kontribute shtesë ose nga taksat e përgjithshme.

Nëpërmjet ndryshimeve të propozuara përcaktohen qartësisht periudhat e punës në atë industri, që njihen për efekt të llogaritjes së përfitimeve të parakohshme apo të përfitimeve shtesë. Gjithashtu, nëpërmjet ndryshimeve të propozuara, krahasuar me dispozitat e mëparshme, saktësohen dispozitat lidhur me llojet e përfitimeve, ribalancohen të drejtat si dhe harmonizohen kostot, duke u përafëruar me efektet financiare vjetore të përcaktuara në relacionin e projektligjit të propozuar.

II. VLERËSIMI I PROJEKTLIGJIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Projektligji është në përputhje me zbatimin e objektivave të parashikuara në programin e qeverisë për punonjësit që kanë punuar në miniera, në nëntokë, të punonjësve të industrisë së naftës e të gazit dhe të punonjësve që kanë punuar në metalurgji.

Projektligji nuk është i parashikuar në programin e përgjithshëm analitik të projektakteve të Këshillit të Ministrave.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTLIGJIT, LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT DHE EFEKTET E PRITSHME

Nëpërmjet këtij projektligji krijohet mundësia për një trajtim financiar me të plotë të punonjësve që kanë punuar në punë të vështira të industrisë së naftës e të gazit, në industrinë minerare dhe në metalurgji.

Projektligji ka për qëllim të mbulojë me përfitime, përpara kohës së mbushjes të moshës për pension, si dhe përfitime shtesë, mbi ato që akordohen nga ligji nr.7703, datë 11.5.1993, “Për Sigurimet Shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, për tre kategori mjaft të veçanta punonjësish, të cilët kanë punuar në miniera nëntokë, në industrinë e naftës si dhe në punë me një shkallë vështirësie shumë të lartë në metalurgji.

Në vitin 2014, me ligjin nr.150/2014, “Për pensionet e punonjësve që kanë punuar në miniera, në nëntokë”, u miratua dhe filloi nga zbatimi një skemë e veçantë e pensioneve të minatorëve, e cila akordon përfitime në moshën 55 vjeç vetëm për punonjësit e minierave që kanë punuar nëntokë, që kanë një periudhë të përgjithshme sigurimi 30 vite e më shumë dhe një periudhë pune në nëntokë mbi 12,5 vite. Në vitet e përgjithshme të sigurimit, përveç punës në industrinë minerare dhe në ish-ndërmarrjet shtetërore apo në sektorin privat, janë përfshirë edhe puna në ish-kooperativa, vetëpunësimi në bujqësi si dhe koha e trajtimit të tyre me pagesë papunësie, në asistencë apo në trajtim financiar të veçantë, periudha, për të cilat është paguar kontribut minimal nga vetë përfituesit ose janë mbuluar me kontribute minimale nga shteti.

Kjo skemë e veçantë e pensioneve për nëntokën u përgatit dhe u miratua në plotësim të kërkesave të vazhdueshme të sindikatave, të cilat vazhdimisht kishin kërkuar uljen e moshës së pensionit për punonjësit e nëntokës, si dhe në kuadër të reformës në sistemin e përgjithshëm të pensioneve, duke e konsideruar punën në miniera, nëntokë, si punën më të vështirë. Edhe argumenti i dhënë prej sindikatave dhe grupeve të interesit lidhur me uljen e moshës së pensionimit

bazohej në ekspozimin e kushteve të vështira të punës në këtë sektor, e shoqëruar kjo me lodhje fizike, në ambiente me prezencë të pluhurave, gazrave, të cilat krahas rrezikut të shtuar për aksidente, japin dëmtime graduale të aftësive për punë, deri në dëmtime të parehabilitueshme, që sjellin paaftësinë për punë dhe uljen e jetëgjatësisë së tyre. Sëmundjet profesionale për këto kategori punonjësish mbeten shqetësuese, ndërsa jetëgjatësia e tyre është nën mesataren e kategorive të tjera. Duke qenë se sistemi i pensioneve dhe çdo përfitim social i kësaj natyre kërkon mbulim me kontribute dhe për faktin se ish-punonjësit e nëntokës në trajtim financiar të veçantë, apo të papunë dhe pa mbështetje sociale, me kushte të plotësuara, nuk kishin periudha të mbuluara me kontribute me shtesë për përfitime të parakohshme, skema u përcaktua duke vendosur një kontribut shtesë prej 5%, që paguhet nga punëmarrësit dhe punëdhënësit aktualë, si dhe financime buxhetore për mbulimin e përfitimeve aktuale, si dhe pjesë të efektit financiar që nuk mbulohet nga kontributi shtesë.

Kjo skemë zbatohet normalisht dhe, aktualisht, ka rreth 3100 përfitues ku, rreth 90 % e tyre, vijnë nga një skemë trajtimi e veçantë financiare, me 60% të pagës me një periudhë minimale sigurimi 23 vjet, nga të cilat 11,5 vite në nëntokë. Ndër të tjera, evidentojmë se kjo skemë përfitimesh përveç trajtimit me pension 15 vite përpara mbushjes së moshës për pension pleqërie, duke zbatuar skemën e pensioneve, rriti ndjeshëm, me rreth 40 %, përfitimet e personave që vinin në pension nga trajtimi financiar i veçantë. Aktualisht, është kjo kategori personash si dhe përfitues të pensionit të parakohshëm sipas skemës së miratuar në vitin 1995, të cilët kërkojnë trajtim financiar shtesë nga sistemi i pensioneve. Përgjithësisht, ky është thelbi i kërkesës, ndërkohë që evidentohen për përmirësim edhe disa çështje të tjera të statusit të punonjësve që aktualisht punojnë në nëntokë. Kërkesat e tyre arrijnë deri në akordimin e përfitimeve shtesë në nivelin e 40 % të pagës minimale etj. dhe, natyrshëm, adresohen për mbulim financiar me fonde buxhetore. Skemat e përfitimeve të parakohshme për ish-punonjësit e nëntokës kanë filluar të zbatohen që nga viti 1992, duke avancuar moshën e daljes parakohe në pension.

Fillimisht, dhe sipas dispozitave të ligjit nr.4171, datë 13.4.1966, “Për Sigurimet Shoqërore në RPSH”, të ndryshuar, moshë e daljes në pension ishte 45-50 vjeç. Në atë periudhë përfituan pension rreth 5500 ish-punonjës të nëntokës, të cilët, aktualisht, janë nga 71 deri 76 vjeç. Pavarësisht nga moshë e daljes në pension, vjetërsia e përgjithshme në punë e tyre ishte nga 30 deri 35 vjet dhe periudha e punës në minierë dhe në nëntokë, mesatarisht, 20-25 vjet. Për këtë kategori, pensionet janë përllogaritur sipas parimit të pagës përfundimtare (paga më e mirë e tre viteve në dhjetë të fundit shumëzuar me 70 %). Këto pensione, aktualisht, kanë një masë përfitimi mesatar sa rreth 85-90 % të pensionit maksimal.

Në vitin 1995, për shkak të mbylljes masive të veprimtarisë prodhuese të minierave, u zbatua një skemë e pensioneve të parakohshme me 60 % të pagës,

me kushtet 21 vjet vjetërsi e përgjithshme në punë, nga të cilat, 10.5 vite punë në nëntokë. Duke qenë se personat me moshë deri 45 vjeç kishin dalë në pension me ligjin e mëparshëm, kjo skemë trajtoi persona në moshën nga 37 deri në 45 vjeç, të cilët, në limite, mund të plotësonin vjetërsinë e përgjithshme në punë dhe në nëntokë. Numri i përfituesve të kësaj skeme ishte rreth 8 000 dhe mosha aktuale e tyre varion nga 61 deri në 70 vjeç, ndërkohë që vjetërsia në punë, mesatarisht, është rreth 22 vjet, përfshirë këtu punë në ish-kooperativa, ushtri, punë në ndërmarrje të tjera dhe, minimalisht, 10.5 vite punë në nëntokë. Këto pensione, aktualisht, kanë një masë përfitimi mesatar sa rreth 80 % të pensionit maksimal, sepse edhe këto, për shkak të dispozitave ligjore në fuqi për atë kohë, bazoheshin në parimin e pagës përfundimtare.

Pas vitit 1998, pothuaj të gjithë minierat e ndërprejnë plotësisht veprimtarinë ekonomike dhe, në këto kushte, u zbatua një skemë e re përfitimesh, e emërtuar trajtim financiar i veçantë, me 60 % të pagës, por jo më pak se pensioni minimal, ndërkohë që periudha e përgjithshme e sigurimit duhet të ishte 23 vite, nga të cilat 11,5 vite në nëntokë. Dokumentacioni u përgatit nga ndërmarrjet dhe vjetërsia e përgjithshme në punë dhe në profesion u konfirmua me një vërtetim të posaçëm nga ndërmarrja si edhe nga ministria e linjës. Në skemën e trajtimit financiar të veçantë u adresuan me dokumente të plota mbi 4 900 persona, nga të cilët, aktualisht, mbeten në skemë rreth 3 500 persona. Nga kjo kategori përfituesish, nga kontrollet e plota të ISSH-së, pas marrjes në dorëzim të dokumentacionit arkivor, kanë rezultuar me dokumentacion të falsifikuar dhe pa kushte të plotësuara mbi 1 200 persona, nga të cilët mbi 90 % gjenden debitorë. Për këta persona janë zbatuar procedurat e ndjekjes ligjore të veprimit abuziv. Nga këta persona, në vitin 2014 kaluan në skemën e pensioneve dhe vazhdojnë të marrin pension rreth 3 100 persona dhe pensionet e tyre variojnë nga niveli minimal deri në 90 % të pensionit maksimal. Rreth 65 % e tyre përfitojnë të ardhura minimale, kjo për arsye të nivelit mjaft të ulët të pagës. Për shkak të punëve të kryera ose edhe të evazionit të pagave për efekt të pagimit të kontributeve, realisht një pjesë e përfitimeve kanë rezultuar edhe nën nivelin minimal, por e arrijnë atë nivel të ardhurash nëpërmjet skemave kompensuese, të vendosura në periudhën 2007-2011. Në funksion të rritjes disi të përfitimeve të përlllogaritura sipas formulës së përgjithshme të pensionit, është miratuar njohja si periudhë kontributive e të gjithë periudhës, ndërkohë që, përfituesi merrte trajtim financiar të veçantë. Kontributet për këtë periudhë janë paguar nga buxheti i shtetit, në nivel minimal. Në këto kushte, aktualisht, megjithëse periudha e përgjithshme e sigurimit për këta persona është mbi 41 vite, tre të katërtat e asaj janë të mbuluara me kontribute minimale, çka reflekton një pension nga niveli minimal deri në atë mesatar. Për më tepër, edhe për këtë kategori personash, vjetërsia drejtpërdrejt në punë është minimale, rreth 24 vjet, ndërkohë që puna në nëntokë është rreth kufirit minimal të kërkuar.

Skema e sigurimeve shoqërore të detyrueshme mbështetet në parimin kontributiv, në parimin e solidaritetit të brezave lidhur me krijimin e të drejtave

dhe mbulimin e pagesave, në një formulë pensioni që bazohet në vitet e sigurimit dhe në madhësinë e kontributeve të paguara, e barabartë për të gjithë dhe pavarësisht nga veprimtaria ekonomike. Në këto kushte, kjo skemë nuk mund të mbulojë përfitime të veçanta apo shtesë, të ndryshme nga parimet e përgjithshme. Çdo përfitim i veçantë mbetet të mbulohet më kontribute shtesë ose nga taksat e përgjithshme.

Duke konsideruar punën në miniera një punë shumë të vështirë, precedentët e krijuar si për trajtimet financiare të parakohshme ashtu edhe përfitimet shtesë nga pensioni i pleqërisë, pavarësisht se rreth 16 mijë përfitues aktualë kanë nga 18 deri në 25 vjet që trajtohen me pensione nga sigurimet shoqërore ose trajtime të veçanta financiare, projektligji parashikon vazhdimin e pensioneve të parakohshme të mbuluar me kontribute shtesë dhe nga buxheti, si dhe vendosjen e një skeme trajtimi financiar shtesë mbi pension, që varet nga vitet e punës në nëntokë, e cila, për të gjithë përfituesit aktualë dhe të atyre në 5 vitet e ardhshme, mbetet të financohet pothuajse tërësisht nga buxheti.

Ndërkohë, mendohet që këto skema të jenë të përkohshme dhe të ndërpriten, duke hapur rrugën e krijimit të fondeve profesionale të pensioneve të financuara nga kontribute të detyrueshme.

Në këtë projektligj parashikohet që i gjithë spektri i periudhave të sigurimit në profesione pune shumë të vështira, si në industrinë e naftës e të gazit, ashtu edhe në metalurgji, të kenë një trajtim financiar të njëjtë. Për këto arsye, projekti i paraqitur parashikon ndarjen e përfitimeve në fushën e sigurimeve shoqëror dhe trajtimeve mbi pension nga dispozitat që përcaktojnë një status të veçantë për industrinë e naftës dhe të gazit.

Duke u fokusuar në parimin e dhënies së një trajtim të veçantë financiar, i cili për përfituesit aktualë është i pa mbuluar me kontribute, i adresuar për profesione shumë të vështira, projekti që paraqitet për shqyrtim e miratim përjashton nga përfitimi punonjësit e industrisë mekanike të naftës. I gjithë sistemi i ndërmarrjeve apo industrive ka pasur ofiçina mekanike, me dhjetëra lloje profesionesh, të cilat, pavarësisht se i përkisnin degëve të ndryshme të ekonomisë, kryenin të njëjtën punë, me të njëjtën shkallë vështirësie dhe me të njëjtin sistem të pagave. Vendosja dhe mbajtja e përfitimeve për këtë kategori do të sillte diferencime shumë të mëdha dhe padrejtësi ndërmjet kategorive të përfituesve. Në këtë ligj, vendosja e një skeme të njëjtë trajtimi për të gjitha kategoritë e punëve e të pensioneve tepër të vështira është i vetmi parim që justifikon përdorimin e fondeve buxhetore për mbulimin e pagesave, për më tepër të pagesave shtesë. Shtesat e përfituesve për industrinë mekanike të naftës si dhe ndryshimet në përcaktimin e moshës së përfitimit për disa kategori përfituesish, të evidentuar në vendimin nr.526/1958, të Këshillit të Ministrave, jo vetëm që sjellin padrejtësi, rëndojnë kostot, por janë të vendosura me mendime

dhe diskutime të pabazuara në studime të mirëfillta, ashtu siç janë ndërtuar e vendosur në vendimin nr.526/1958, ë cili është zbatuar për rreth 60 vite.

Gjithashtu, projektligji i paraqitur fokusohet në saktësimin dhe zgjidhjen e disa problematikave që kanë dalë në procesin e identifikimit të personave që kanë punuar në industrinë e naftës e të gazit, verifikimin dhe plotësimin e dokumentacionit të tyre për të realizuar dhënien e statusit dhe, si pasojë, të përfitimeve financiare që rrjedhin prej tij në fushën e pagave, pensione apo përfitimeve të tjera. Mospërcaktimi rigoroz i llojit të punëve të industrisë së naftës dhe gazit, që i përgjigjen kuptimit të plotë të termit “Naftëtar”, dhe vështirësive që shoqërojnë ato lloje të punëve, paqartësitë në përcaktimin e disa kategorive të përfituesve apo të periudhave të sigurimit, që lidhen me një përfitim të caktuar, jo vetëm që kanë shtuar ndjeshëm numrin e kërkesave dhe, për pasojë, parashikojnë rritje të ndjeshme të kostove, krahasuar me projektin e diskutuar e të miratuar, por krijojnë padrejtësi dhe trajtime jo të barabarta për persona që kanë ushtruar të njëjtat profesione e punë, por në degë të ndryshme të ekonomisë.

Mjaft kërkesa për marrjen e statusit “naftëtar” ka pasur edhe nga kategori punonjësish që kanë punuar në ndërmarrjet e naftës, por që nuk kanë lidhje të drejtpërdrejtë me punët në shpim-kërkimin, shpim-shfrytëzim, prodhimin, sizmikën, gjeofizikën kantieriale, transportit me naftësjellës dhe gazsjellës, duke sjellë si pasojë prishje të qëllimit të këtij statusi dhe targetim të padrejtë të mbështetjes financiare që duhet të drejtohet në ato punë dhe profesione që me të vërtetë janë konsideruar shumë të vështira, të vështira dhe të dëmshme për shëndetin. Duke mos hartuar standarde të mirë përcaktuara, janë konstatuar edhe keq vlerësime të punëve kundrejt atyre që duhet të vlerësohen për marrjen e statusit.

Në harkun kohor të 25 viteve, si pasojë e ndryshimeve të teknologjisë së formës së pronësisë dhe zhvillimeve ekonomike, shumë punë dhe profesione që deri në vitin 1993 konsideroheshin punë të vështira në industrinë e naftës dhe gazit tashmë kanë ndryshuar. Kjo industri tashmë e privatizuar që kryhet nga sipërmarrja private ka ndryshuar rrënjësisht si organizimin, teknologjinë dhe për pasojë edhe vështirësitë e punëve, çka kërkon kujdes në përcaktim të llojit të punëve që lidhen me statusin “naftëtar”.

Legjislacioni i miratuar ka paqartësi në dhënien e përfitimeve, sidomos të përfitimeve shtesë kur personi ka përfituar pension.

Një gjë e tillë sjell formulim të kërkesave për pension shtesë edhe kur personi ndodhet në periudhë përfitimi nga statusi i naftëtarit e pavarësisht se nuk ka mbushur moshën për pension pleqërie. Në parim legjislacioni i miratuar ka pasur si qëllim dhënien e një pensioni 5 – 10 vite përpara moshës së pensionit të përcaktuar në ligjin nr. 7703, datë 1.5.1993 “Për Sigurimet Shoqërore në Republikën e

Shqipërisë” dhe më tej pasi plotësohet ajo moshë, personat me status veç pensionit të kenë të drejtën e përfitimit të një shtese mbi pension.

Duke mos pasur përcaktime të qarta të llojit të punëve dhe profesioneve, nga ndërmarrjet e naftës, dhe përgjithësisht nga ajo industri ende vazhdon të mos derdhen kontribute shtesë, sipas përcaktimeve në nenin 12 të ligjit të cilat sjellin si pasojë përjashtim nga përfitimi të periudhave të punës në industrinë e naftës të pa mbuluar me kontribute, si dhe mungesa në fondet financiare për të mbuluar një pjesë të efekteve financiare.

Nëpërmjet ndryshimeve të propozuara, përcaktohen qartësisht periudhat e punës në atë industri që njihen për efekt të llogaritjes së përfitimeve të parakohshme apo të përfitimeve shtesë. Gjithashtu, nëpërmjet ndryshimeve të propozuara krahasuar me dispozitat e mëparshme, saktësohen dispozitat lidhur me llojet e përfitimeve, ribalancohen të drejtat si dhe harmonizohen kostot, duke u përafëruar me efektet financiare vjetore të përcaktuara në relacionin e projektligjit të propozuar.

Ashtu siç është përmendur më sipër, në zbatim të parimit të trajtimit të barabartë konceptual, legjislacioni parashikon që në këto skema përfitimet të aplikohen edhe për profesionet tepër të vështira të metalurgjisë.

Megjithë këto, zgjidhja e problematikave të profesioneve të vështira etj. parashikohet të jetë nëpërmjet aplikimit dhe forcimit të skemave profesionale të sigurimeve shoqërore të financuara me kontribute suplementare dhe të administruara nga subjekte të specializuara. Sa më sipër në projekt ligj parashikohet që këto skema të shuhen duke dhënë zgjidhje të veçanta për përfituesit e ardhshëm.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTSHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI, VENDAS E NDËRKOMBËTAR

Projektligji që paraqitet për shqyrtim bazohet në nenet 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës. Projektligji i përket asaj kategorie të legjislacionit që synon dhënien e përfitimeve sociale në përmirësim të kushteve ekonomike të përfituesve.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME *ACQUIS COMMUNAUTAIRE*

Nuk bën pjesë në aktet që kërkohet të ketë përafrim me “*acquis communautaire*”

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT

Projektligji që paraqitet për shqyrtim ka për qëllim vendosjen e një skeme të njëjtë për punonjësit që kanë punuar në punë shumë të vështira.

Përfitues, sipas këtij ligji, janë pensionistet që kanë përfituar pension sipas ligjit nr.4171, datë 13.9.1966, “Për sigurimet shoqërore në Republikën Popullore të Shqipërisë”, ligjit nr.7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, dhe pensionistët që kanë përfituar pension sipas ligjit nr.150/2014, “Për pensionet e punonjësve që kanë punuar në miniera, në nëntokë”, punonjësit që kanë kryer procese pune në miniera, në nëntokë dhe do të plotësojnë kushtet e këtij ligji në vitet e ardhshme, punonjësit që kanë punuar në industrinë e naftës e të gazit dhe personeli inxhiniero-teknik, që ka punuar në ndërmarrjet e sistemit të naftës, si shpim-kërkim, shpim-shfrytëzim, prodhim, sizmikë, gjeofizikë kantieriale, përpunim dhe transport me naftësjellës dhe gazsjellës si dhe punonjësit që kanë punuar në metalurgji, në profesione, punë shumë të vështira, shkrirje etj.

Personave të sipërsëhënuar u sigurohen përfitime suplementare, mbi ato të përcaktuara në ligjin nr.7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, si pension për shkak të profesionit (llojit të punës), shtesë mbi pensionin e pleqërisë, shtesë mbi pensionin e invaliditetit.

Përfituesit, të cilët kanë përfituar ose do të plotësojnë kushtet për të përfituar pension pleqërie sipas ligjit nr.7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, kanë të drejtën e përfitimit të shtesës mbi pension kur kanë këto periudha sigurimi në profesion: punonjësit e nëntokës 12.5 vjet; punonjësit e industrisë së naftës e të gazit: burrat 20 vjet, gratë 15 vjet, punonjësit e metalurgjisë: burrat 20 vjet, gratë 15 vjet.

Gjithashtu, punonjësit e këtyre industrive kanë të drejtën e trajtimit me pension për shkak të profesionit deri në 15 vite përpara moshës së pensionit nga skema e detyrueshme.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E PROJEKTAKTIT

Me zbatimin e këtij ligji ngarkohet Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë si dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore.

Llogaritja e pensioneve do të bëhet nga organet e sigurimeve shoqërore, ku kërkuesi ka qendrën e tij të banimit, njëlloj si për pensionet e pleqërisë, në varësi të momentit kur subjekteve përfituese ju lind e drejta për përfitim të pensionit.

Procedura e aplikimit, dokumentacioni i kërkuar, si dhe procedura e llogaritjes së pensionit do të përcaktohen me Rregullore të Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe përfitimet do të jenë objekt auditimi nga strukturat audituese të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTVENDIMIT

Hartimi i këtij projektligj është realizuar nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore dhe personeli përkatës i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Referuar kushteve për pension, bazuar në të dhënat që disponohen, si dhe në numrin aktual të punësuarve në industrinë e naftës, parashikohet që numri i personave që përfitojnë të arrijë në rreth 7 600, nga 12 500 që përllogaritej të ishte para ndryshimeve, me një efekt financiar vjetor rreth 720 milionë lekë. Në projektligjin fillestar, efektet financiare ishin parashikuar rreth 400 milionë lekë. Numri i përfituesve minatorë parashikohet të jetë rreth 13 300 persona dhe efekti përllogaritet rreth 520 milionë lekë në vit, ndërsa, për metalurgjinë, numri i përfituesve parashikohet të jetë rreth 2 500, me një efekt financiar rreth 220 milionë lekë. Gjithsej, parashikohet të jenë 23 400 përfitues me efekt financiar vjetor 1 460 milionë lekë.

KËSHILLI I MINISTRAVE